Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут Людини
Кафедра психології особистості та соціальних практик

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«РОЗВИТОК НАУКОВОЇ ГАЛУЗІ»

Змістові модулі:
«Методологія та методи психологічних досліджень»
«Міждисциплінарні моделі психологічних досліджень»
«Психологічні знання в статистично-інформаційній презентації

для аспірантів

спеціальності 053 Психологія

освітнього рівня третього (освітньо-наукового)

освітньо-наукової програми «Психологія»

Київ – 2021

Форма опису програми екзамену

Поля форми	Опис поля форми	
До екзаменаційного білету комплексного іспиту входить три питання, які охоплюють змістові модулі дисципліни «Розвиток наукової галузі»		
Рік навчання	2	
Спеціальність	053 Психологія	
Форма проведення: Письмова/усна/комбінована	Комбінована	
Тривалість проведення:	2 год	
Максимальна кількість балів: 40 балів	40 балів	
Критерії оцінювання	Повнота викладу методологічних положень, методів, засобів та форм проведення і представлення психологічних досліджень	10
	Володіння науковою термінологією	10
	Уміння ілюструвати теоретичні положення прикладами з практики психологічних досліджень в Україні та за кордоном	10
	Логіка і грамотність презентації змісту відповіді	10
Перелік допоміжних матеріалів:	-	
Орієнтовний перелік питань:	1. Сутність методології як вчення про метод пізнання в психологічних дослідженнях; історичні і сучасні факти в трактуванні терміну «методологічні знання» (за Г. О. Баллом). 2. Методологічне обґрунтування понять «методологія», «методи», «засоби», «рефлексія». 3. Складники методології як форми мислення і діяльності (за А. Фурманом). 4. Експериментальна психологія як базова психологічна галузь для організації та проведення психологічних досліджень. 5. Різновиди дослідницьких стратегій. 6. Основні методологічні настанови про застосування статистики у психології.	

	7. Історико-психологічне знання і формулювання дослідницьких стратегій. 8. Біографічна довідка про наукові постаті різних історичних епох та значення їхніх знакових досягнень для сучасних психологічних досліджень. 9. Загальнонаукові дослідницькі методи. 10. Класифікація методів наукового психологічного дослідження. 11. Спостереження як основний метод дослідження. 12. Експеримент як основний метод дослідження. 13. Галузеві психологічні методи дослідження (вікова психологія, педагогічна психологія). 14. Галузеві психологічні методи дослідження (соціальна психологія). 15. Наука як унікальне суспільно-історичне явище. 16. Методологія в системі науки. 17. Рівні методологічного аналізу. 18. Основні форми обміну науковою інформацією. 19. Принципи наукового пізнання у психологічній науці. 20. Класифікаційні дослідницькі системи у психологічній науці (постановка проблеми). 21. «Феномени» у психологічний науці як предмет методологічного аналізу (вибіркова характеристика). 22. «Симптоматика» у психологічній науці як предмет методологічного аналізу (вибіркова характеристика). 23. «Комплекси» у психологічній науці як предмет методологічного аналізу (вибіркова характеристика). 24. Експрес-аналіз матеріалу про окремі психологічні закони життєдіяльності особистості з метою виокремлення їхнього (законів) основного змісту як базового у поясненні об’єктивної реальності у пізнавальному руслі необхідності нових відкритів у психологічній науці.

	25. Понятійна база професійної методології. 26. Створення концептів на засадах розвитку професіоналізму аспірантів. 27. Розробка професійно-орієнтованих методологічних процедур. 28. Способи наповнення концептів змістом реалізації результатів розвитку професіоналізму, значеннєво-смисловим та пояснювальним механізмом. 29. Дотримання методологічних закономірностей в психології розвитку людини. 30. Природничо-наукове вивчення психічної життєвої реальності людини на основі методологічних принципів. 31. Структура творчого потенціалу людини. 32. Етика наукового дослідження. 33. Психолого-педагогічна модель викладача вищої школи. 34. Шляхи отримання доказових наукових результатів, що залежить від професійної компетенції та сформованості моральних особистісних якостей науковця-дослідника. 35. Спрямованість ученого на об'єктивний дослідницький результат із антагоністичним ставленням до фальсифікації, плагіату тощо. 36. Визначення методів обробки емпіричних даних на етапі планування експерименту. 37. Визначення критеріїв і показників досліджуваного явища. 38. Вибір шкал оцінювання. 39. Переведення показників різних методик у єдину шкалу для можливості співставлення кількісних результатів емпіричного дослідження та їх статистичної обробки. 40. Розрахунок відсоткових співвідношень, середніх значень. 41. Перевірка вибірки дослідження на нормальність розподілу статистичних даних. 42. Вибір параметричних і непараметричних методів математичної обробки даних.

	43. Визначення валідності, надійності, достовірності результатів наукового дослідження. Верифікація методик дослідження. 44. Впорядкування емпіричних показників психологічного дослідження для статистичної обробки з використанням комп'ютерних програм. 45. Особливості обробки емпіричних даних психологічного дослідження в Microsoft Excel. 46. Застосування програми SPSS для статистичної обробки емпіричних даних психологічного дослідження. 47. Презентація результатів психологічного дослідження за допомогою використання комп'ютерних технологій. 48. Текстове представлення результатів наукового психологічного дослідження (Загальний обсяг наукової праці. Обсяг основного змісту наукової праці. Розміщення тексту на сторінці (поля, відступи, пробіли, нерозривні пробіли). Супраграфеміка: механізми шрифтового варіювання (розмір, колір шрифту тощо). Мовностилістичне оформлення наукової праці). 49. Наочне представлення результатів наукового психологічного дослідження у вигляді таблиць і рисунків (Види рисунків: схеми, моделі, графіки, діаграми, гістограми, малюнки. Види таблиць: прості, складні. Текстовий опис таблиць і рисунків). 50. Представлення теоретичного аналізу результатів психологічного дослідження у вигляді схем і моделей (Види моделей та схем. Модель психічного явища. Модель (схема) дослідження психічного явища).
Екзаменатор: *Каліщук Світлана Миколаївна,* доктор психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології особистості та соціальних практик Інституту Людини.	